

Yttrande över Livsmedelsverkets förslag till uppdaterade nationella riktlinjer för måltider i skolan

Sammanfattning:

Barn- och skolnämnden i Norrtälje Kommun har av Livsmedelsverket fått möjlighet att yttra sig över remiss kring Nationella riktlinjer för måltider i skolan – Förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och fritidshem med tillhörande Hanteringsrapport.¹ Riktlinjerna är tänkt att ge övergripande vägledning, stöd och förslag till hur man kan utveckla arbetet med skolmåltiderna för att främja hälsosamma matvanor och skapa matglädje. De baseras på aktuell kunskap om hur en näringsriktig skolmåltid bör utformas för att främja hälsa hos barn som växer och utvecklas liksom forskning om sociala, pedagogiska och fysiska aspekter av skolmåltiden.

Barn- och skolnämnden kommer begränsa sitt yttrande till att omfatta barn- och skolnämndens verksamhetsområden och yttrandena sker på de huvudkapitel som presenteras i riktlinjerna.

Barn- och skolnämndens yttrande över remissen:

Avsnitt Integrerade måltider: Barn- och skolnämnden har inget att erinra mot förslagen.

Avsnitt Trivsamma måltider: Schemaläggningen för skolmåltiden ska möjliggöra för alla elever att sitta minst 25 minuter vid bordet mot tidigare rekommendation på 20 minuter. Detta påverkar schemaläggningen för hela skolan och kan ta tid att implementera då det påverkar hela skoldagens schema.

Avsnitt Goda måltider: Barn- och skolnämnden har inget att erinra mot förslagen.

Avsnitt Näringsriktiga måltider: I avsnittet föreslås flertalet indikatorer för att följa upp näringsriktigheten. Vissa av dessa indikatorer kan vara svåra att följa upp för kommunerna. För att indikatorerna ska kunna följas upp krävs detaljerad inköpsstatistik. För att följa upp andelen salt i skolmåltiden kan det krävas ett systemstöd för näringsberäkning.

Tabell 6. som anger förslag på bra livsmedelsval utifrån de nordiska näringsrekommendationerna anger att fet fisk så som lax, makrill och sill bör serveras två gånger på en fyraveckorsperiod. Det finns svårigheter att servera fet fisk då lax är dyrt och kan vara kostsamt för verksamheten. Sill kan finnas som komplement vid salladsbuffén men är svår att få eleverna att äta. Barn- och skolnämnden anser det önskvärt att fler förslag på livsmedel att servera inom kategorin presenteras.

¹ Remiss "Förslag till uppdaterade Nationella riktlinjer för måltider i skolan" Dnr 2023/04634, 2025-05-12, Remiss Nationella riktlinjer för måltider i skolan – förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och fritidshem

Som måltidsdryck anger riktlinjerna att mjölken ska begränsas till lunchen om det konsumeras mejeriprodukter till frukost och mellanmål. Riktlinjerna anger även att elever som inte äter så mycket av den lagade maten kan få bra energi av mjölken. Här blir det en utmaning för skolan att särskilja vilka elever som bör ta del av mjölk som måltidsdryck och vilka som bör dricka vatten.

Barn- och skolnämnden vill även understryka att en begränsning av mejeriprodukter med en fetthalt över 30 procent, såsom grädde, smör och ost, riskerar att påverka måltidsupplevelsen negativt. Motsvarande gäller för rekommendationen att enbart servera mager mjölk. Det är av avgörande betydelse att skolmåltiderna inte enbart uppfyller näringsmässiga krav, utan också upplevs som tilltalande och mättande för eleverna. I annat fall finns en risk att maten inte konsumeras, vilket kan leda till att elever i stället väljer mindre hälsosamma alternativ.

Avsnitt säkra måltider: Barn- och skolnämnden har inget att erinra mot förslagen.

Avsnitt Miljösmarta måltider: I avsnittet föreslås flertalet indikatorer för att följa upp skolmåltidens negativa påverkan på klimat och biologisk mångfald. Det behöver vara tydligt vem som ska följa upp detta. Om kommunerna ska bidra med statistiken är det viktigt att tillvägagångssättet framgår så att all data är jämförbar.

Avsnitt Beredskap för de offentliga måltiderna: Barn- och skolnämnden har inget att erinra mot förslagen.

Avsnitt Upphandling – ett viktigt verktyg: Barn- och skolnämnden har inget att erinra mot förslagen.